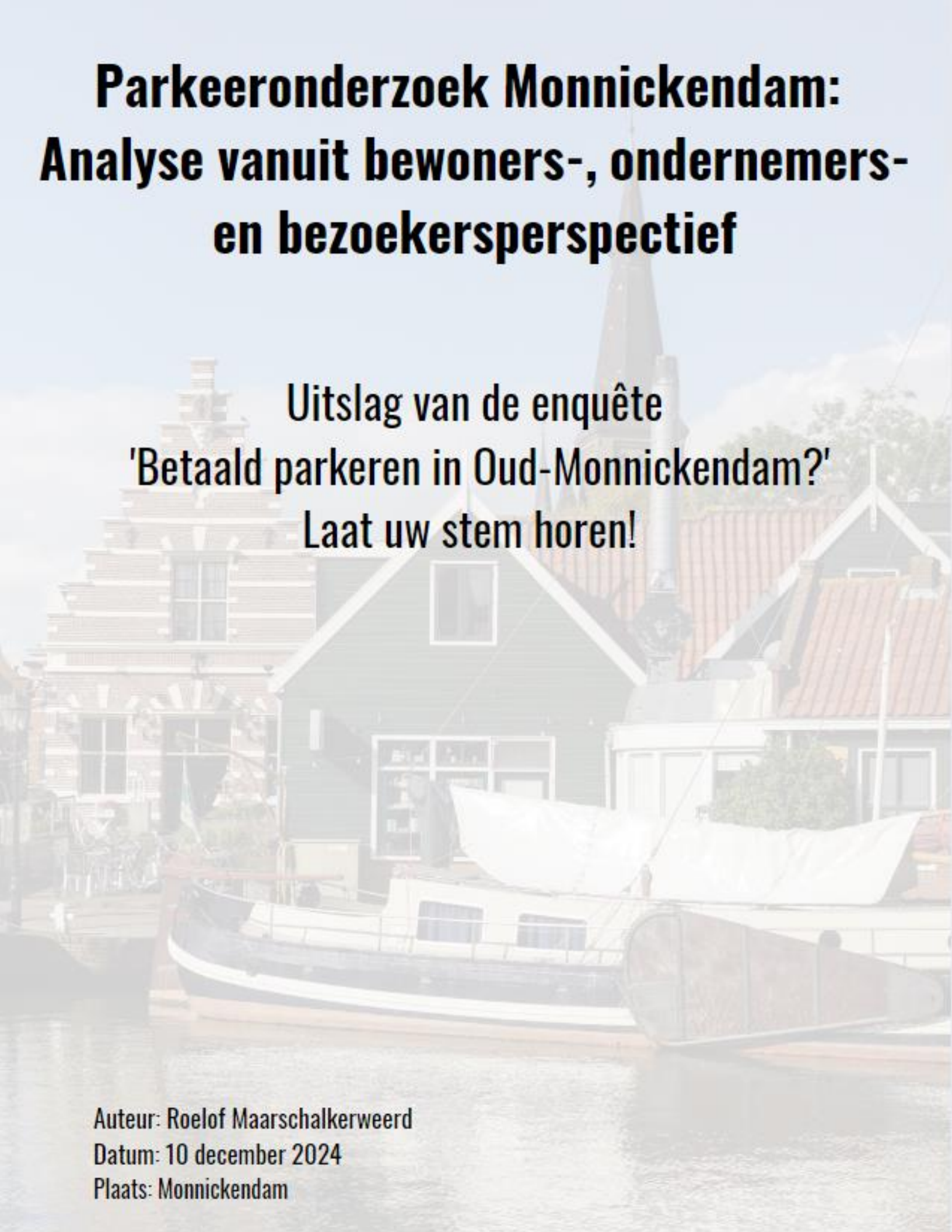
Parkeeronderzoek Monnickendam: Analyse vanuit bewoners-, ondernemers- en bezoekersperspectief

Uitslag van de enquête 'Betaald parkeren in Oud-Monnickendam?' Laat uw stem horen!

Auteur: Roelof Maarschalkerweerd
Datum: 10 december 2024
Plaats: Monnickendam

Voorwoord

Afgelopen maand zag ik als bewoner van het oude centrum van Monnickendam dat er begonnen werd met het uitrollen van een parkeerbeleid. Er verschenen parkeervakken gemarkeerd met witte steentjes, maar bovenal verdwenen er ook zo'n 100 parkeerplekken. Ineens reed er door de binnenstad ook, een zo gevreesde, parkeercontrole auto.

Met het uitrollen van dit parkeerbeleid hoorde ik ook een toegenomen frustratie van bewoners, ondernemers en bezoekers van Oud-Monnickendam. Toen ik mij er wat meer in ging verdiepen bleken hierover diverse inspreekavonden te zijn geweest en ik kreeg te horen dat de mensen zich eigenlijk niet gehoord voelden. Opmerkelijk dacht ik, participatie is het toverwoord anno 2024 bij het doorvoeren van nieuw beleid.

Als bewoner, ondernemer maar ook als wetenschapper werd ik geprikkeld: is het met het parkeren in de oude binnenstad van Monnickendam echt zo beroerd gesteld als wordt beschreven in het beleidsstuk 'Parkeerbeleid Binnenstad 2024'? Rechtvaardigd dit, in mijn ogen, bijna draconische maatregelen waarbij 100 parkeerplekken worden opgeheven? Spreek ik alleen maar mensen die de indruk hebben dat van participatie geen sprake lijkt te zijn? Zijn er dan geen alternatieven?

Willen bewoners, ondernemers en bezoekers dan wel betaald parkeren? Tijdens een bewoners/ondernemers samenkomst afgelopen 2 december werd het mij meer en meer duidelijk dat de argumenten waarop de politiek besluiten neemt, niet in lijn lijken te lopen met de heersende gevoelens van hun kiezers. Hoe mooi zou het zijn als de raadleden van de Gemeente Waterland ook de stem van hun kiezers kunnen laten meewegen in hun besluitvorming. Zeker nu er een motie is ingediend door CDA en VVD om het huidige parkeerbeleid terug te draaien, om vervolgens, rekening houdend met de wensen van de kiezers, te komen tot een nieuw parkeerbeleid.

Het tijdspad voor het onderzoek was wat krap – de raad moest immers vóór 12 december de resultaten kunnen meenemen in hun besluitvorming. Dankzij de hulp van vele vrijwilligers is het echter gelukt een enquête rond te laten gaan onder de bewoners, ondernemers en bezoekers van de oude binnenstad van Monnickendam.

Roelof Maarschalkerweerd
10 december 2024

Onderzoek opzet

In december 2024 is een enquête gehouden onder bewoners, ondernemers en bezoekers van de oude binnenstad van Monnickendam om inzicht te krijgen in de percepties rondom het nieuwe parkeervakkensysteem en betaald parkeren.

Demografie Monnickendam

Oud-Monnickendam telt **2.115** inwoners en **1.025** huishoudens, wat resulteert in een gemiddeld aantal van **2,1** personen per huishouden. Van de huishoudens is **40%** een eenpersoonshuishouden, de meest voorkomende categorie in deze buurt. Daarnaast bestaat **32%** uit meerpersoonshuishoudens met inwonende kinderen, gevolgd door **28%** meerpersoonshuishoudens zonder inwonende kinderen. De bevolkingsdichtheid bedraagt **2.463** inwoners per vierkante kilometer, wat iets boven het gemiddelde ligt in vergelijking met andere Nederlandse buurten. In Oud Monnickendam zijn **884** woningen geregistreerd.

In het onderzoek waren 589 (65%) bewoners 253 (28%) bezoekers en 62 (7%) ondernemers. De bovenstaande gegevens benadrukken het niveau van betrokkenheid van de gemeenschap in dit onderzoek.

Respondenten profiel

In totaal hebben 904 mensen gereageerd op de enquête, het is online verspreid en er zijn ook papieren vragenlijsten uitgedeeld in Oud-Monnickendam. Aller eerst is geregistreerd of de ondervraagde een bewoner, ondernemer of bezoeker van de binnenstad is. In het geval ze in de binnenstad wonen is er ook gevraagd op welke straat ze ingeschreven zijn.

Hieronder in de tabel hebben we verzameld wat de meest voorkomende straten zijn en de opmaak van de ondervraagde groep (bewoner, ondernemers of bezoekers).

Demografische informatie respondenten

Straat	Aantallen
(A) Top 10 meest voorkomende straten	
Noordeinde	91
Nieuwe Zijds Burgwal	65
Oude Zijds Burgwal	51
Zuideinde	46
Kerkstraat	44
Burg. Versteegstraat	30
’T Prooyen	26
Zuster bloemstraat	22
W. Van der Voetstraat	21
Groote Noord	18

Respondentgroep	Aantal	Percentage
(B) Opmaak respondenten profiel		
Bewoner	589	65,2%
Bezoeker	253	28,0%
Ondernemer	62	6,9%
Totaal	904	(-)

(A) In totaal zijn 651 in unieke straatnamen opgegeven, zie de volledige lijst in appendix A.

B) 72% van de ondervraagde staan ingeschreven in de binnenstad, het restant zijn bezoekers.

Drie verschillende respondent profielen

De binnenstad van Monnickendam wordt bezocht, bewoont en ondernemers doen hier zaken. Voor elk van deze groepen hebben we afgesplitst hoe zij het recente parkeerbeleid ervaren hebben. Per vraag hebben wij de antwoorden vastgelegd in tabellen, waaruit duidelijk blijkt dat, alhoewel deze groepen verschillend zijn, ze een vergelijkbare ervaringsbeleving hebben over het nieuwe beleid.

Vragen:

1. Parkeerproblemen vóór invoering parkeervakkensysteem
    a. *Opties: Nee, Soms, Regelmatig, Heel Vaak en Geen mening*

2. Parkeerproblemen ná invoering parkeervakkensysteem.
    a. *Opties: Nee, Soms, Regelmatig, Heel Vaak en Geen mening*

3. Gevoel van inspraak in besluitvormingsproces
    a. *Opties: Best wel, Een beetje, Geen mening, Ja en Nee*

4. Mening over de stelling: 'Eerst parkeervakken creëren en daarna pas het systeem invoeren'
    a. *Opties: Eens, Oneens, Geen mening.*

5. Standpunt betaald parkeren
    a. *Opties: Tegen, Voor, Geen mening*

Context van het Gemeentelijke Voorstel

Het gemeentelijke voorstel stelt dat de historische binnenstad van Monnickendam te kampen heeft met een hoge parkeerdruk, fout parkeren, verkeersonveiligheid en een beperkte leefbaarheid. De belangrijkste drijfveren voor het nieuwe beleid zijn:

- Hoge parkeerdruk: Gemiddeld 85,2%, met pieken boven 95% in specifieke straten zoals Noordeinde en Oude Zijds Burgwal.
- Demografische veranderingen: Verjonging van de bevolking en huishoudens met meerdere auto’s.
- Nieuwbouw Galgeriet: Een wijk met 700 nieuwe woningen en aanvullende functies, waarvan wordt verwacht dat deze de parkeerdruk verder zal verhogen.

De gemeente stelt twee hoofdsystemen voor:

- Gefiscaliseerd parkeren: eerste 30 minuten gratis, daarna betaald parkeren
- Parkeerschijfzone: Maximale parkeerduur van twee uur

Beide systemen beogen een betere spreiding en regulering van parkeergedrag. Echter, mijn enquête en gemoederen in de gemeenschap tonen een significante weerstand tegen deze plannen. Zoals hieronder blijkt uit de resultaten van **904** respondenten wordt er door belanghebbende anders nagedacht over de parkeersituatie.

Vraag 1. Parkeerproblemen vóór invoering parkeervakkensysteem

	Bewoners		Bezoekers		Ondernemers	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Geen mening	2	0,3%	(-)	0,0%	(-)	0,0%
Heel vaak	44	7,5%	7	2,8%	2	3,2%
Regelmatig	71	12,1%	35	13,8%	3	4,8%
Soms	147	25,0%	84	33,2%	17	27,4%
Nee	325	55,2%	127	50,2%	40	64,5%
Totalen	589		253		62	

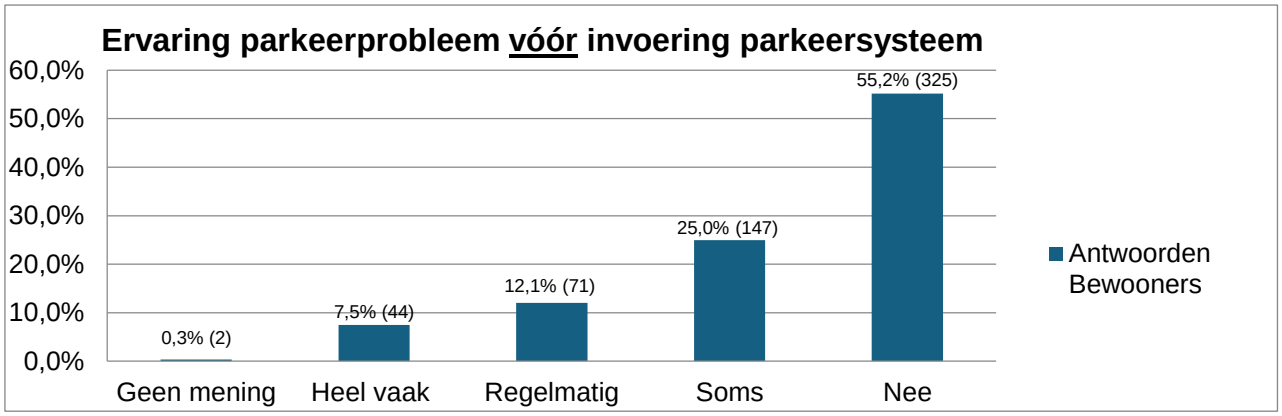
De data laten zien dat vóór de invoering van het parkeervakkensysteem de meerderheid van de bewoners (55,2%), bezoekers (50,2%) en ondernemers (64,5%) geen parkeerproblemen ervoer. Hoewel een substantieel deel soms of regelmatig problemen rapporteerde (samen 37,1% voor bewoners), was de situatie vóór de invoering beheersbaar voor de meeste respondenten. Slechts een klein percentage meldde dat parkeerproblemen "heel vaak" voorkwamen: 7,5% van de bewoners, 2,8% van de bezoekers en 3,2% van de ondernemers.

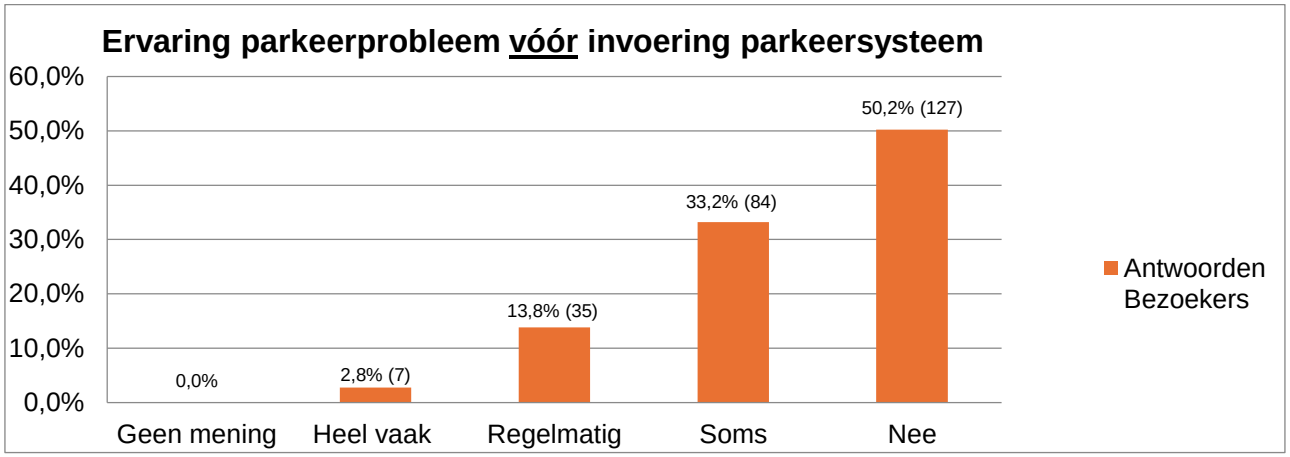
De enquête laat zien dat vóór invoering de meerderheid van de respondenten geen ernstige parkeerproblemen ervoer. Na invoering rapporteren bewoners (54,5%) en ondernemers (66,1%) dat parkeerproblemen "heel vaak" voorkomen (zie **Vraag 2**). Dit contrasteert sterk met het gemeentelijke voorstel, dat beweert dat de binnenstad vóór invoering al structureel te maken had met een onacceptabele parkeerdruk.

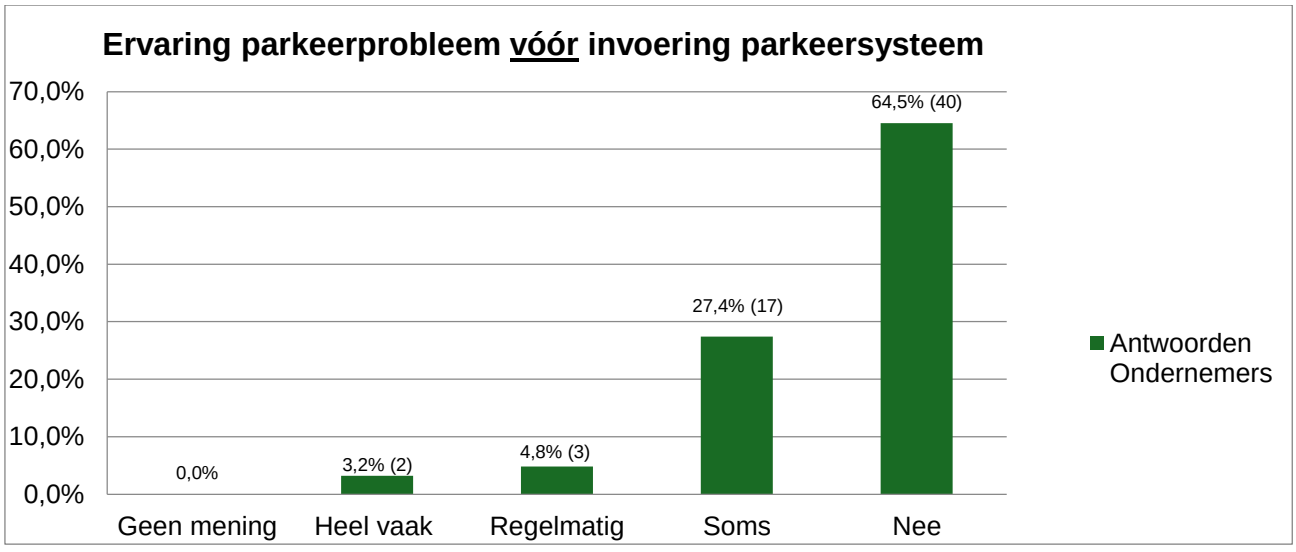
Het beleid lijkt niet gericht op het verbeteren van de situatie, maar eerder op het wijzigen van de parkeerdynamiek zonder de kernproblemen (zoals gebrek aan capaciteit) aan te pakken.

De verhoogde parkeerdruk na het invoeren van parkeervakken kan wijzen op een slechte uitvoering. Mogelijk direct gevolg van wegsaneren van 100 parkeerplaatsen in de oude binnenstad van Monnickendam.

Tabellen vraag 1. Parkeerproblemen vóór invoering parkeervakkensysteem

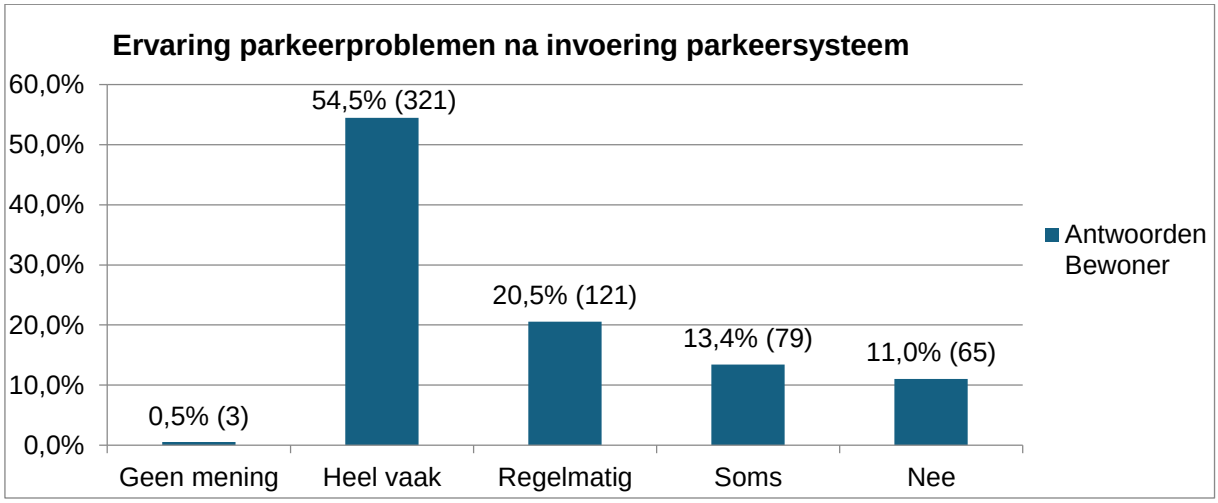

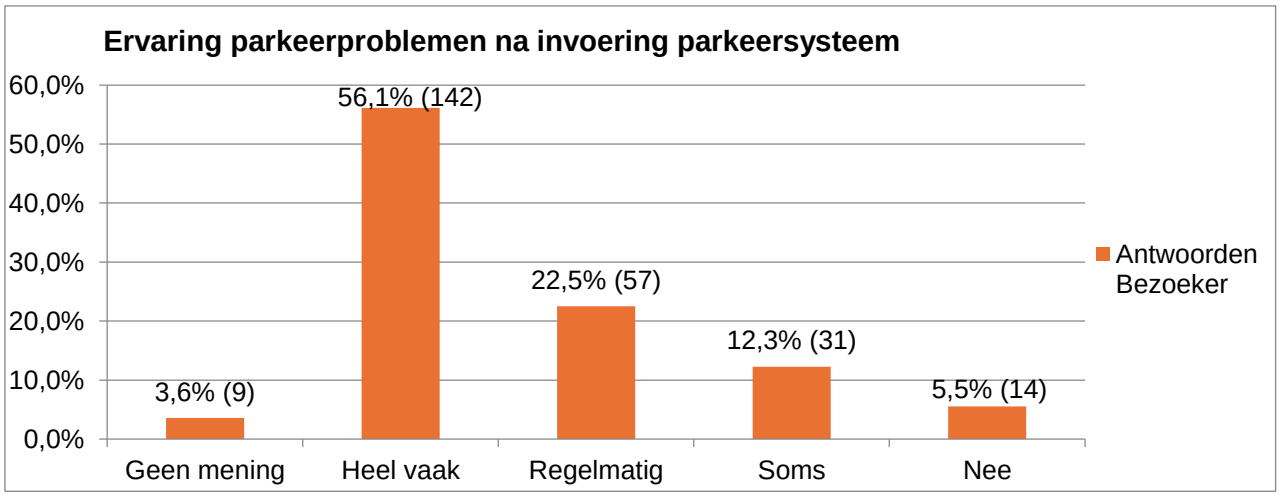
Vraag 2. Parkeerproblemen na invoering parkeervakkensysteem

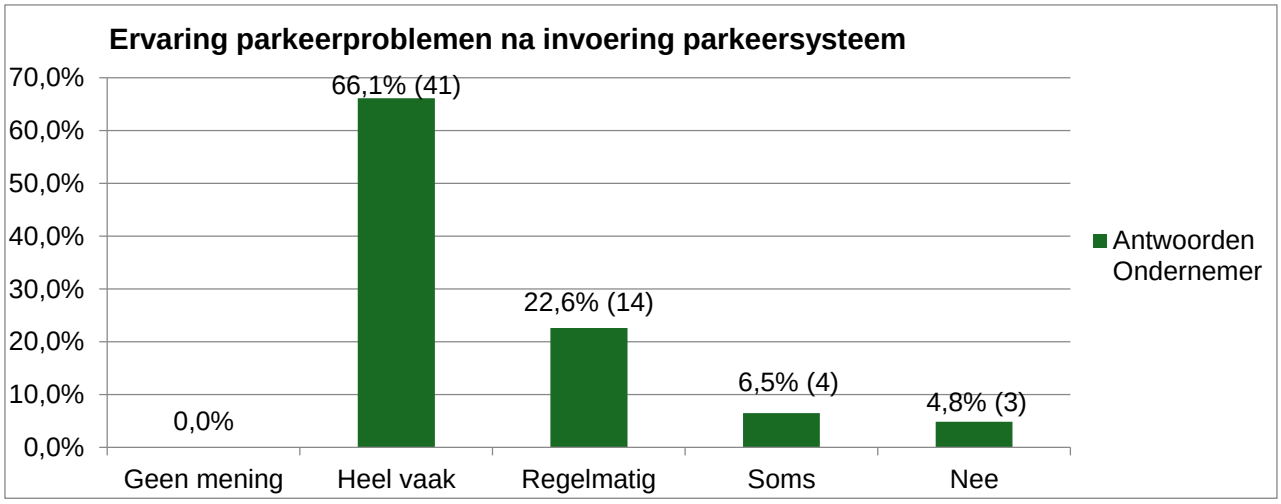
	Bewoners		Bezoekers		Ondernemers	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Geen mening	3	0,5%	9	3,6%	(-)	0,0%
Heel vaak	321	54,5%	142	56,1%	41	66,1%
Regelmatig	121	20,5%	57	22,5%	14	22,6%
Soms	79	13,4%	31	12,3%	4	6,5%
Nee	65	11,0%	14	5,5%	3	4,8%
Totalen	589		253		62	

Na de invoering meldt een overweldigende meerderheid van de bewoners (54,5%), bezoekers (56,1%) en ondernemers (66,1%) dat zij "heel vaak" parkeerproblemen ervaren (zie Tabellen vraag 2). Dit is een enorme toename ten opzichte van de situatie vóór de invoering. Het percentage dat geen parkeerproblemen ervaart is drastisch gedaald: van 55,2% naar slechts 11,0% bij bewoners en vergelijkbare trends zijn te zien bij bezoekers en ondernemers. Het nieuwe systeem lijkt een averechts effect te hebben gehad op de parkeersituatie.

Tabellen vraag 2. Parkeerproblemen na invoering parkeervakkensysteem

Ervaring parkeerproblemen na invoering parkeersysteem
60,0%
50,0%
40,0%
30,0%
20,0%
10,0%
0,0%
3,6% (9)
56,1% (142)
22,5% (57)
12,3% (31)
5,5% (14)
Geen mening
Heel vaak
Regelmatig
Soms
Nee
Antwoorden Bezoeker

Ervaring parkeerproblemen na invoering parkeersysteem
70,0%
60,0%
50,0%
40,0%
30,0%
20,0%
10,0%
0,0%
0,0%
66,1% (41)
22,6% (14)
6,5% (4)
4,8% (3)
Geen mening
Heel vaak
Regelmatig
Soms
Nee
Antwoorden Ondernemer

Vraag 3. **Gevoel van inspraak in besluitvormingsproces**

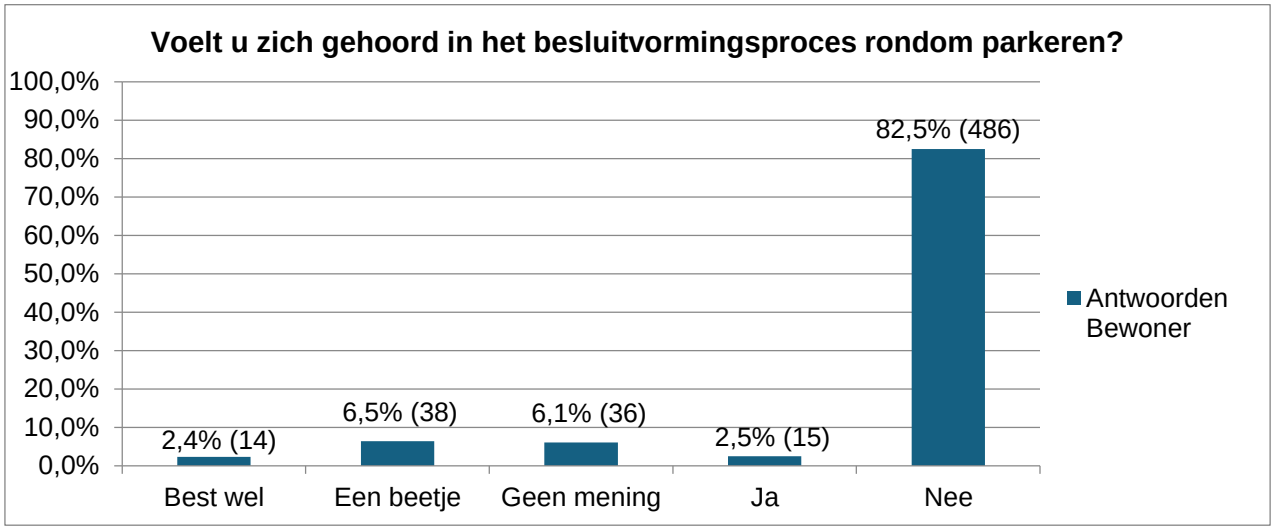
	Bewoners		Bezoekers		Ondernemers	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Best wel	14	2,4%	3	1,2%	(-)	0,0%
Een beetje	38	6,5%	13	5,1%	3	4,8%
Geen mening	36	6,1%	24	9,5%	2	3,2%
Ja	15	2,5%	3	1,2%	2	3,2%
Nee	486	82,5%	210	83,0%	55	88,7%
Totalen	589		253		62	

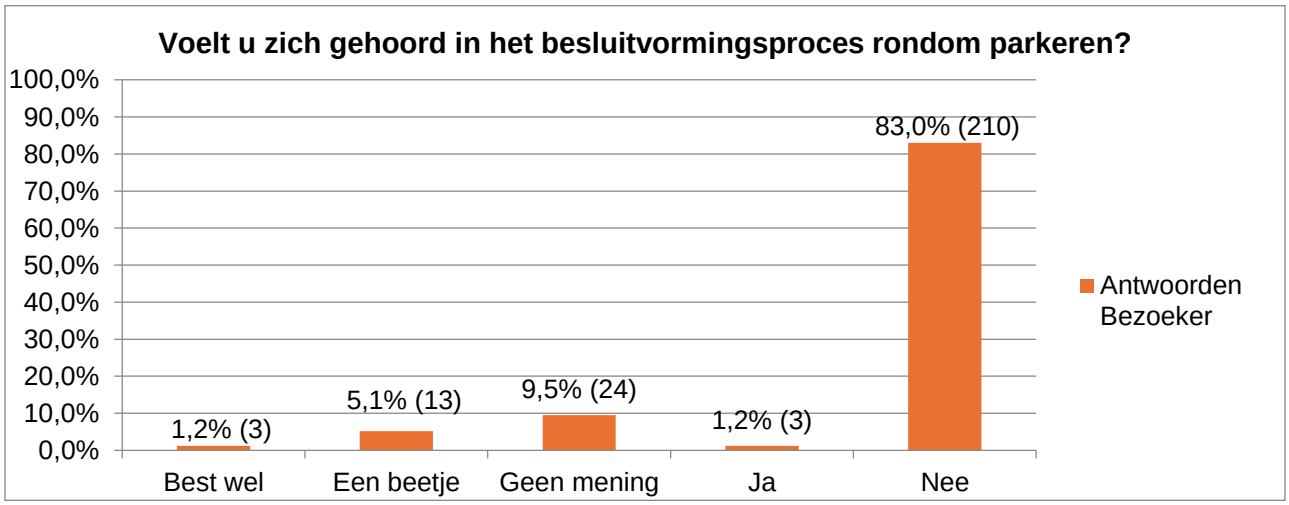
Uit de enquête blijkt dat een overweldigende meerderheid (82,5% bewoners, 83,0% bezoekers, 88,7% ondernemers) zich niet betrokken voelt bij het besluitvormingsproces. De gemeente promoot gefiscaliseerd- en betaald parkeren vanwege de financiële haalbaarheid en reguleermogelijkheden, maar dit lijkt onvoldoende steun te hebben. Ze hadden meer gehoor kunnen geven aan de belanghebbenden. Het gemeentelijke voorstel verwijst wel naar consultatiebijeenkomsten, maar erkent dat deze niet optimaal verliepen. Dit signaal hadden ze beter moeten oppakken.

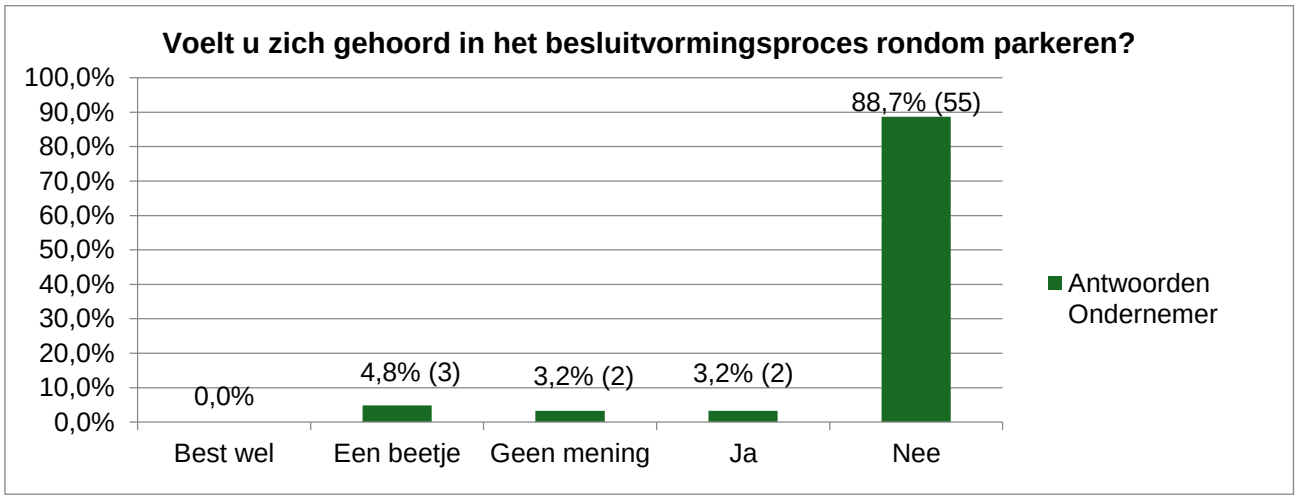
Betaald parkeren wordt door de gemeente als oplossing gepresenteerd, maar het financiële voordeel weegt niet op tegen de ervaren nadelen ervan, zoals toegankelijkheidsproblemen en een verhoogde parkeerdruk.

Het voorstel veronderstelt dat een progressief parkeertarief gedrag zal sturen, maar mijn data wijst erop dat de respondenten dit systeem als negatief ervaren.

Tabellen vraag 3. Gevoel van inspraak in besluitvormingsproces

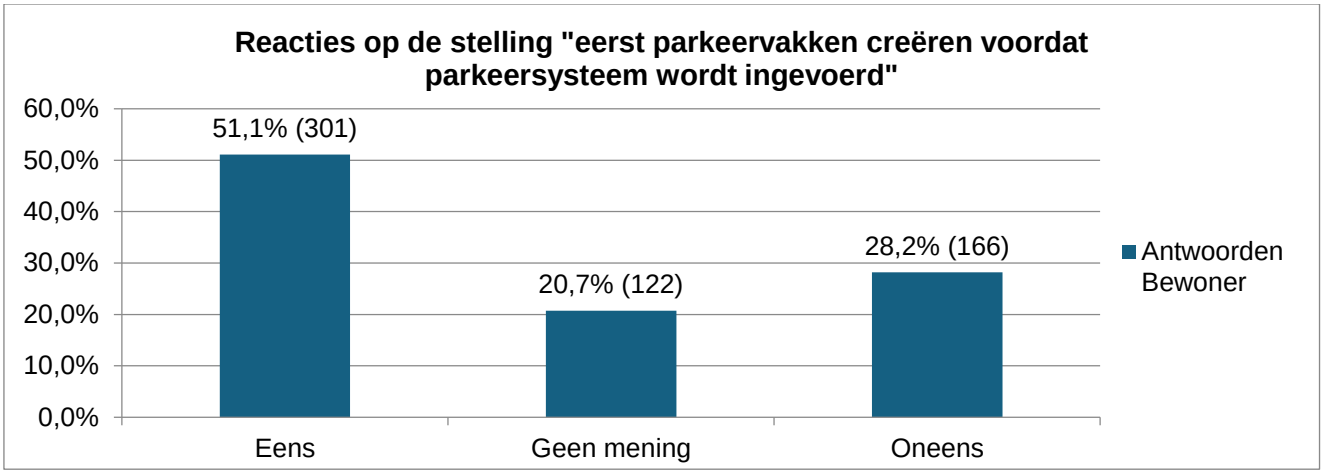

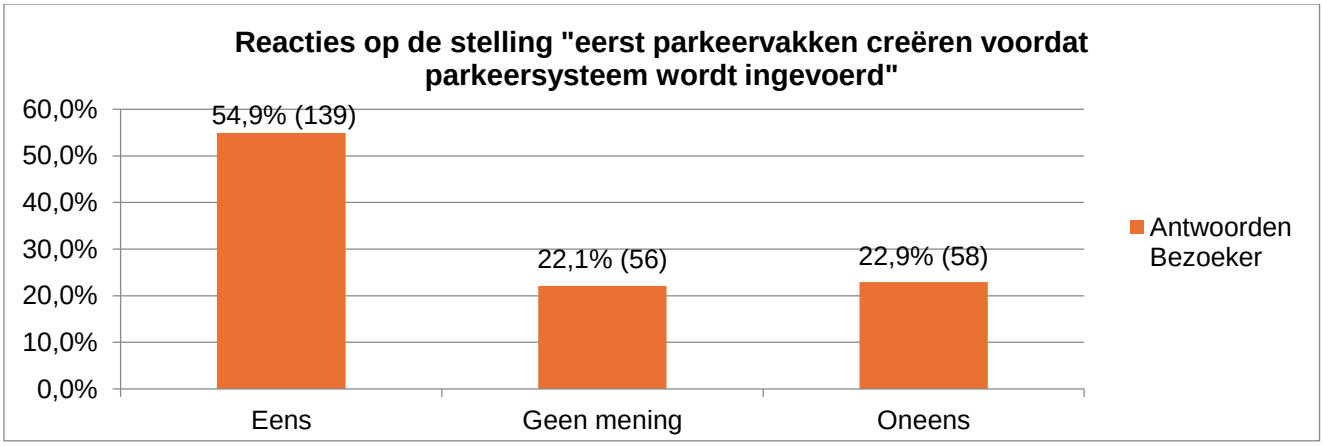
Vraag 4. Mening over de Stelling: 'Eerst parkeervakken creëren en daarna pas het systeem invoeren'

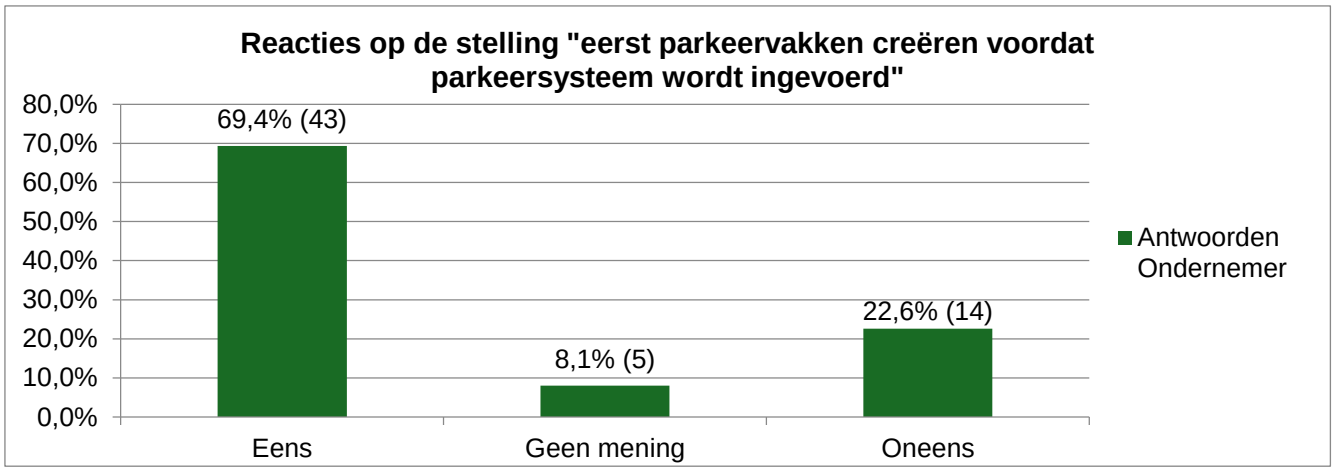
	Bewoners		Bezoekers		Ondernemers	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Eens	301	51,1%	139	54,9%	43	69,4%
Geen mening	122	20,7%	56	22,1%	5	8,1%
Oneens	166	28,2%	58	22,9%	14	22,6%
	589		253		62	

In het gemeentelijke voorstel wordt erkend dat het niet altijd mogelijk is om parkeervakken conform normen aan te leggen, wat leidt tot verlies van parkeerplaatsen. De enquête bevestigt dat 51,1% van de bewoners het ermee eens is dat eerst de parkeervakken geoptimaliseerd hadden moeten worden vóórdat nieuwe regels werden ingevoerd. Het ontbreken van een gefaseerde aanpak maakt dat het beleid als overhaast en ineffectief wordt ervaren. Een betere planning en infrastructurele aanpassingen hadden kunnen bijdragen aan meer acceptatie.

Tabellen vraag 4. Mening over de Stelling: 'Eerst parkeervakken creëren en daarna pas het systeem invoeren'

Reacties op de stelling "eerst parkeervakken creëren voordat parkeersysteem wordt ingevoerd"
80,0%
70,0%
60,0%
50,0%
40,0%
30,0%
20,0%
10,0%
0,0%
69,4% (43)
8,1% (5)
22,6% (14)
Eens
Geen mening
Oneens
Antwoorden Ondernemer

Vraag 5. **Standpunt betaald parkeren**

	Bewoners		Bezoekers		Ondernemers	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Geen mening	35	6,0%	5	2,0%	3	4,8%
Tegen betaald parkeren	480	81,9%	241	95,3%	56	90,3%
Voor betaald parkeren	71	12,1%	7	2,8%	3	4,8%
	589		253		62	

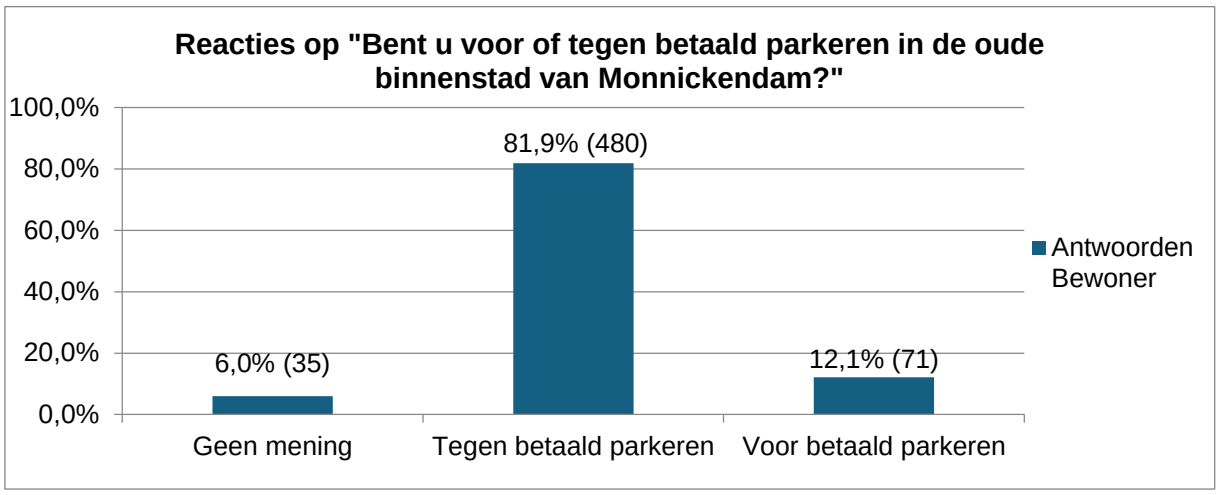
De meerderheid van de respondenten is tegen betaald parkeren:

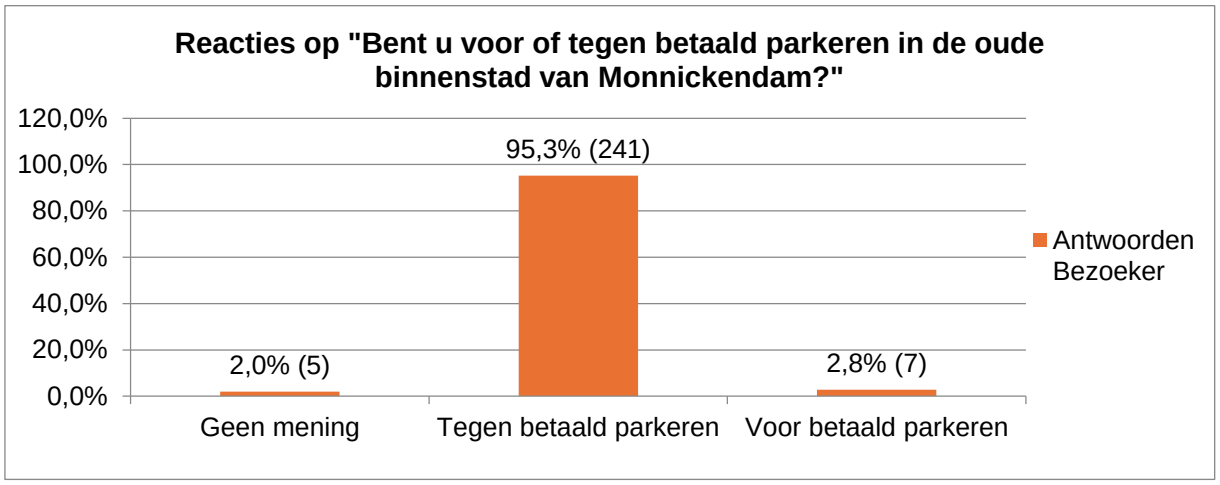
- Bewoners: 81,9%
- Bezoekers: 95,3%
- Ondernemers: 90,3%

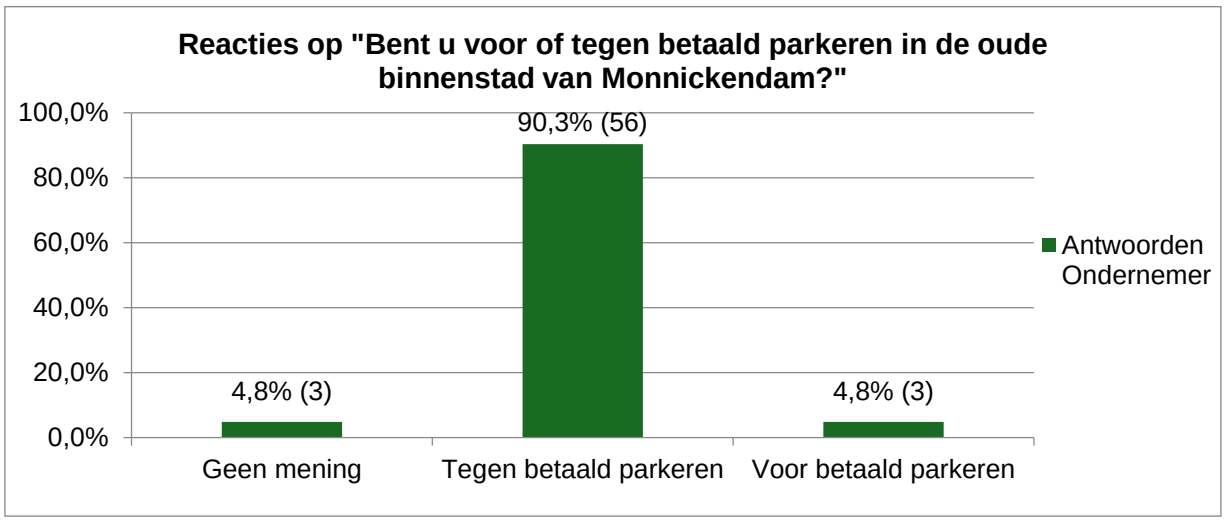
Slechts een klein deel van de bewoners (12,1%) en een nog kleiner deel van de bezoekers (2,8%) en ondernemers (4,8%) is voorstander van betaald parkeren.

De enquête laat zien dat een overgrote meerderheid tegen betaald parkeren is: 81,9% van de bewoners en 95,3% van de bezoekers wijst dit beleid af. Door vast te houden aan dit beleid lijkt de gemeenteraad in te gaan tegen de wensen van haar kiezers en daarmee tegen haar democratisch mandaat. Een herziening van het beleid, waarbij beter wordt aangesloten bij de behoeften van de betrokkenen, is noodzakelijk om draagvlak te creëren en vertrouwen in het bestuur te herstellen.

Tabellen vraag 5. Standpunt betaald parkeren

Conclusie van het rapport.

Het parkeerbeleid zoals geïmplementeerd in de oude binnenstad van Monnickendam heeft niet alleen geleid tot een aanzienlijke toename in parkeerproblemen, maar ook tot wijdverspreide onvrede onder bewoners, ondernemers en bezoekers. De enquête met 904 respondenten laat zien dat vóór invoering 55,2% van de bewoners geen parkeerproblemen rapporteerde, terwijl dit ná invoering drastisch afnam tot slechts 11,0%. Tegelijkertijd geeft 54,5% van de bewoners aan nu "heel vaak" parkeerproblemen te ervaren. Het beleid lijkt daarmee niet alleen ineffectief te zijn, maar ook contraproductief.

Daarnaast heerst er een breed gevoel van ongenoegen over het gebrek aan inspraak: 82,5% van de bewoners geeft aan geen enkele invloed te hebben gehad op het besluitvormingsproces. Dit ondermijnt de kernwaarde van participatie, die de gemeente juist benadrukt als essentieel in beleidsvorming.

Het meest verontrustende aspect is echter dat een overgrote meerderheid van de respondenten tegen de kernmaatregel van betaald parkeren is: 81,9% van de bewoners en 95,3% van de bezoekers wijst dit beleid af. Ondanks deze duidelijke afwijzing lijkt de gemeenteraad vast te houden aan het beleid, wat betekent dat zij tegen de wil van de meerderheid van hun kiezers in handelen. Dit roept vragen op over hun democratische mandaat, aangezien representatieve besluitvorming in essentie de belangen en wensen van de gemeenschap moet weerspiegelen.

Aanbeveling

Het doorvoeren van beleid dat zo duidelijk ingaat tegen de publieke opinie schaadt niet alleen de effectiviteit van het beleid, maar ondermijnt ook het vertrouwen in de lokale politiek. Een heroverweging van het parkeerbeleid, waarbij de stem van de bewoners, ondernemers en bezoekers wordt meegenomen, is essentieel om de kloof tussen het gemeentebestuur en haar burgers te overbruggen en het democratische proces te waarborgen.